

Snuffelmap Afwezigheden

Fijn dat je er bent!

Colofon

Deze map kwam tot stand met de inzet van een werkgroep 'Afwezigheden', die in de schoot van de LOP-werkgroep kleuterparticipatie materialen en ideeën samenbracht.

Medewerkers:

Anke Cappaert	Leerkracht vrije kleuterschool Heilige Familie
Elise Elshout	Leerkracht vrije kleuterschool Heilige Familie
Etienne Baeke	Voorzitter werkgroep kleuterparticipatie
Jean-Paul De Beleyr	LOP-deskundige
Johan Vercauteren	Coördinerend directeur Scholengemeenschap Sint-Nicolaas BaO
Marlies Pype	Directeur vrije kleuterschool Heilige Familie
Nicole Formesyn	Opbouwwerker Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen
Sabine Ruts	Directeur vrije basisschool Berkenboom Ankerstraat
Sabrina Saeys	Zorgcoördinator basisschool De Tovertuin
Veerle Steenwegh	Leerkracht vrije basisschool Broeders Nieuwstraat

Lay-out:

7e jaar Publiciteit en illustratie & Lea Verheyen (Technisch Berkenboom Instituut)

Coördinatie:

Jean-Paul De Beleyr (Lokaal overlegplatform)
Nicole Formesyn (Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen)

Dank aan:

Hugo De Blende (LOP-voorzitter),
Etienne Baeke (voorzitter werkgroep kleuterparticipatie),
alle leden van de werkgroep kleuterparticipatie,
alle basisscholen die hebben meegewerkt.

Inhoudstafel

Inleiding en visie: Aanwezigheid in de kleuterschool

Deel 1 Regelgeving

Deel 2 Initiatieven naar scholen en leerkrachten

- Tip 2.1 Stappenplan voor het opvolgen van afwezigheden
- Tip 2.2 Registreren afwezigheden en de opvolging ervan
- Tip 2.3 Voor elke school een exemplaar “Kijk wat ik al kan”
- Tip 2.4 Leidraad en materiaal voor leerkrachten om met ouders te praten
- Tip 2.5 De tweede kleuterklas: een cruciaal jaar!

Deel 3 Initiatieven naar ouders

- Tip 3.1 Elke dag naar school - voorbeeldaffiche
- Tip 3.2 Boekentaspuzzel
- Tip 3.3 Ouders registreren zelf afwezigheden
- Tip 3.4 Ouders uitnodigen in de klas om het belang van aanwezigheid te zien
- Tip 3.5 Brieven ‘afwezigheid’
- Tip 3.6 Invuldocumenten ‘afwezigheid’
- Tip 3.7 Sensibiliserend werken met Roma
- Tip 3.8 Ouders enthousiast maken voor kleuteronderwijs
- Tip 3.9 Klasfoto

Deel 4 - Initiatieven naar de kinderen

- Tip 4.1 Liedje
- Tip 4.2 Kaartjes
- Tip 4.3 Knutselen of tekenen voor de afwezige
- Tip 4.4 Een kind dat niet zo vaak komt: extra aandacht geven
- Tip 4.5 Werk met het boek: “Als ik niet op school ben”

Inleiding en visie:

Aanwezigheid in de kleuterschool

Aan iedereen die met de begeleiding van kleuters betrokken is.

Kennen jullie deze situatie?

Jantje staat vandaag weer niet in de rij, hij is opnieuw afwezig,... hij is er niet.

Vorige week was hij ziek, tja, maar wat er deze week scheelt,... we weten het niet.

Herkenbaar?

Hoe moeten we hier op reageren? Jantje is niet leerplichtig, maar hij heeft nog zoveel bij te leren (en te spelen). Hij zou beter op school zijn, en liefst elke dag van de week.

Ons onderwijs heeft een cruciale taak in de voorbereiding van kinderen op het vinden van hun plaats in de maatschappij. Ten einde de participatie aan de maatschappij maximaal te stimuleren biedt de Vlaamse Gemeenschap kinderen vanaf 2 en een half jaar de mogelijkheid aan onderwijs deel te nemen. Het Vlaamse onderwijs (jullie dus) biedt een aan de leeftijd en ontwikkeling aangepast aanbod van activiteiten in een Nederlandstalige setting.

De wetgever heeft bepaald dat de leerplicht start in het jaar dat de leerling zes jaar wordt. Recentelijk wordt een minimale deelname aan kleuteronderwijs als voorwaarde gesteld om als zesjarige te mogen overstappen naar het lager onderwijs. Hierachter zit een stimulans om het belang van deelname aan kleuteronderwijs aan te wijzen.

Onderwijskundig en maatschappelijk bekeken is een maximale deelname aan kleuteronderwijs sterk aangewezen, ook al is er (nog) geen leerplicht.

De werkgroep kleuterparticipatie is er dan ook op gericht kleuters vroeg en regelmatig aanwezig te zien in de kleuterschool. Kleuterleidsters en directies nemen hierin een belangrijke rol op.

Kinderen uit kansarme of anderstalige gezinnen hebben er alle belang bij via een sociale mix gestimuleerd te worden tot het optimaal ontwikkelen van vaardigheden en houdingen. Dit geldt trouwens voor alle kinderen.

Afhankelijk van de leeftijd kan een optimale aanwezigheid in de kleuterschool nagestreefd worden. Voor een peuter is het bijvoorbeeld voldoende dat deze regelmatig tijdens de voormiddag aanwezig is. Een kleuter in de derde kleuterklas zou eigenlijk altijd moeten aanwezig zijn. Een graduele toename van de aanwezigheid tijdens de eerste en de tweede kleuterklas is evident, maar de nadruk ligt hier op een liefst zo groot mogelijke aanwezigheid tijdens voor- en namiddag.

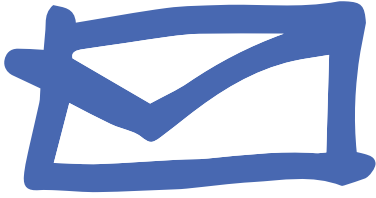
De werkgroep kleuterparticipatie wil scholen ondersteunen in hun initiatieven naar ouders toe om hun kleutertje zoveel als mogelijk naar school te laten gaan. Hiervoor ontwikkelt de werkgroep een 'snuffelmap'. Hierin vinden jullie materiaal, suggesties, stappenplannen, die kunnen 'inspireren' om tot een nog beter resultaat te komen.

Deze snuffelmap is nooit 'af'. Suggesties en aanvullingen zijn altijd welkom, heel graag zelfs! Het is ook de bedoeling om aanvullingen aan alle scholen te bezorgen, zodat deze snuffelmap een echte groeimap wordt. Met wat inspanning komt het ook de groei van onze kleuters ten goede; en da's toch de bedoeling!

Namens de werkgroep kleuterparticipatie,

Etienne Baeke

Voorzitter werkgroep kleuterparticipatie

Oproep:

Je kan je eigen tips altijd sturen naar:

nicole.formesyn@samenlevingsopbouw.be

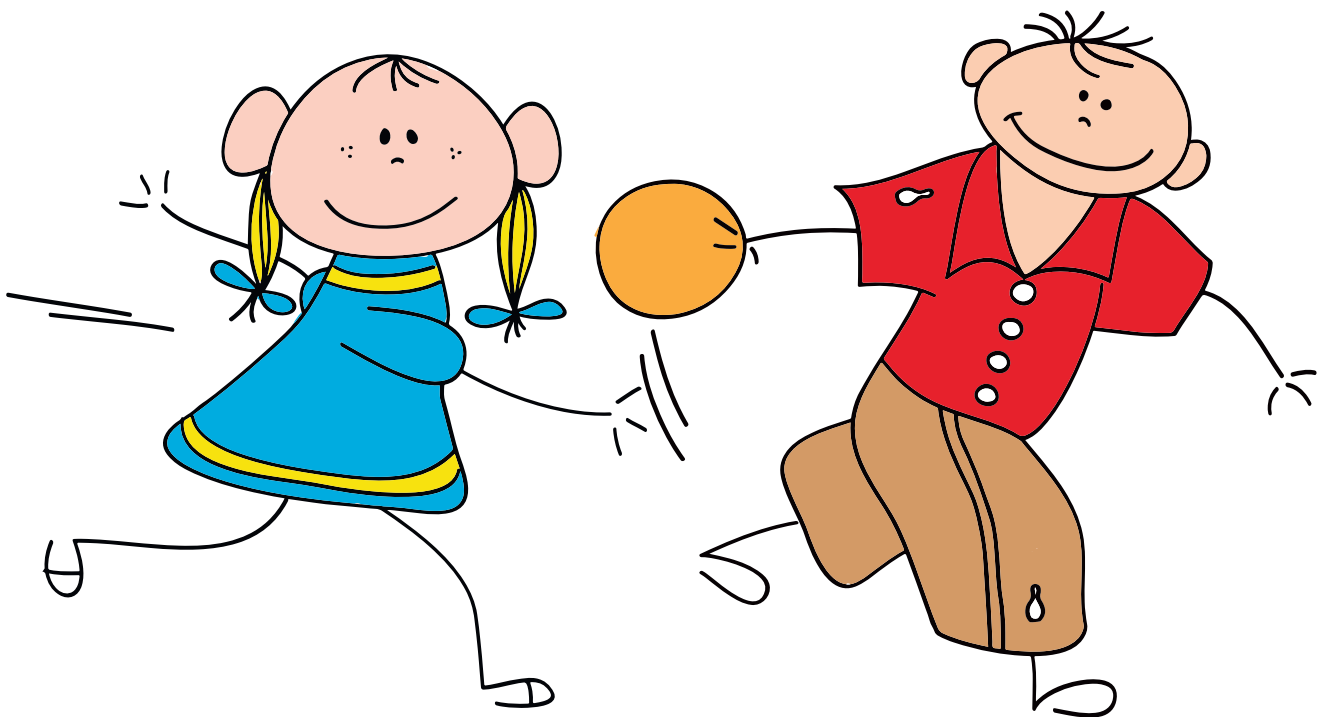
jeanpaul.debeleyr@ond.vlaanderen.be

We zorgen er dan voor dat jouw enthousiaste creativiteit ook bij andere leerkrachten terecht komt.

Alvast bedankt!

DEEL I

REGELGEVING

Aanwezigheid in het gewoon basisonderwijs

1. Wet betreffende de leerplicht

Meer info: wet op de leerplicht

De minderjarige is leerplichtig gedurende een periode van twaalf jaar.

De leerplicht begint met het schooljaar dat start in het jaar waarin de minderjarige de leeftijd van zes jaar bereikt. De leerplicht eindigt op het einde van het schooljaar in het jaar dat de minderjarige achttien jaar wordt.

2. Decreet basisonderwijs

Meer info: decreet basisonderwijs

Structuur van het basisonderwijs

Het basisonderwijs omvat kleuteronderwijs en lager onderwijs.
Er is gewoon en buitengewoon basisonderwijs.

Het kleuteronderwijs is basisonderwijs voor kinderen vanaf twee jaar en zes maanden en loopt tot de aanvang van het lager onderwijs.

Er is gewoon en buitengewoon kleuteronderwijs.

Het lager onderwijs is basisonderwijs dat aanvangt met het begin van de leerplicht en is bestemd voor kinderen na het kleuteronderwijs. Het lager onderwijs loopt tot de aanvang van het secundair onderwijs.

Er is gewoon en buitengewoon lager onderwijs.

Het gewoon lager onderwijs duurt zes jaar, het buitengewoon lager onderwijs duurt zeven jaar.

Toelatingsvoorwaarden

Om toegelaten te worden in het kleuteronderwijs moet een kind ten minste twee jaar en zes maanden zijn.

Voor het gewoon kleuteronderwijs gelden voor kinderen tussen twee jaar en zes maanden en drie jaar de volgende instapdata:

Eerste schooldag na de zomervakantie

Eerste schooldag na de herfstvakantie

Eerste schooldag na de kerstvakantie

Eerste schooldag van februari

Eerste schooldag na de krokusvakantie

Eerste schooldag na de paasvakantie

Eerste schooldag na hemelvaart

Om toegelaten te worden tot het gewoon lager onderwijs moet een leerling zes jaar zijn voor 1 januari van het lopende schooljaar.

Als de leerling nog niet de leeftijd van zeven jaar heeft bereikt voor 1 januari van het lopende schooljaar moeten deze voorwaarden voldaan zijn:

- het voorgaande schooljaar ingeschreven zijn geweest in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende Nederlandstalige school voor kleuteronderwijs en gedurende die periode ten minste 220 halve dagen aanwezig zijn geweest
- of, indien de voorgaande voorwaarde niet is vervuld, voldoen aan een proef die de kennis van het Nederlands, nodig om het lager onderwijs aan te vatten, peilt.

De leerling die voor 1 januari van het lopende schooljaar de leeftijd van zeven jaar heeft bereikt, heeft van rechtswege toegang tot het gewoon lager onderwijs.

Dezelfde regelgeving geldt om toegelaten te worden tot het buitengewoon lager onderwijs, mits de leerling beschikt over een inschrijvingsverslag voor het buitengewoon lager onderwijs.

Leerplicht en toelatingsvoorwaarden

In het gewoon onderwijs kan een leerling die zes jaar wordt voor 1 januari van het lopende schooljaar, nog één schooljaar in het kleuteronderwijs ingeschreven worden. In dit geval is de leerling onderworpen aan de controle op de leerplicht. De ouders nemen hierover de beslissing.

Dezelfde regelgeving geldt voor het buitengewoon onderwijs met inbegrip dat het volgen van het kleuteronderwijs nog met één jaar verlengd kan worden.

In afwijking kan een leerling die 5 jaar wordt voor 1 januari van het lopende schooljaar in het gewoon lager onderwijs ingeschreven worden indien hij gedurende het voorgaande schooljaar 185 halve dagen aanwezig is geweest. Een vijfjarige leerling die ingeschreven wordt in het gewoon lager onderwijs valt dan onder de controle op de leerplicht.

Regelmatige leerling

Een regelmatige leerling is een leerling die:

- a) voldoet aan de toelatingsvoorwaarden
- b) slechts in één school is ingeschreven
- c) aanwezig is, behoudens gewettigde afwezigheden
- d) deelneemt aan alle onderwijsactiviteiten die voor hem of de leergroep worden georganiseerd.

3. Afwezigheden van leerlingen in het basisonderwijs

Meer info: omzendbrief betreffende de afwezigheden van leerlingen in het basisonderwijs

De omzendbrief bepaalt welke afwezigheden van leerlingen in het basisonderwijs gewettigd zijn, welke formaliteiten ouders bij afwezigheden moeten vervullen en onder welke voorwaarden problematische afwezigheden omgezet kunnen worden in gewettigde afwezigheden.

De regelgeving op afwezigheden wil enerzijds het leerrecht van jongeren maximaal garanderen en anderzijds scholen die inspanningen leveren om problematisch afwezige leerlingen te begeleiden, niet langer bestraffen.

Bij deze omzendbrief is een model gevoegd dat door de school gebruikt kan worden om ouders in te lichten over de regelgeving en welke verwachtingen er naar hen zijn inzake aan- en afwezigheden van hun kind.

Modelbrief

Ouders die kiezen voor onderwijs in een school zetten met de inschrijving van hun kind in die school een eerste stap in het voldoen aan de leerplicht, maar daarmee eindigt het niet: een ingeschreven leerling moet ook regelmatig aanwezig zijn. Inschrijving en regelmatige aanwezigheid zijn dus nauw met elkaar verbonden.

De regelgeving op afwezigheden is van toepassing op leerplichtige leerlingen in het gewoon en buitengewoon basisonderwijs. De regelgeving is dus ook van toepassing op leerlingen die, wegens verlengd kleuterschoolbezoek, op zesjarige leeftijd nog in het kleuteronderwijs zitten. Op basis van hun leeftijd zijn ze immers leerplichtig. Deze regelgeving is ook van toepassing op leerlingen die reeds op vijfjarige leeftijd overgestapt zijn naar het lager onderwijs.

Niet-leerplichtige leerlingen in het kleuteronderwijs kunnen niet onwettig afwezig zijn, aangezien ze – wegens niet onderworpen aan de leerplicht – niet steeds op school moeten zijn. De regelgeving is dus niet op hen van toepassing. Toch wijst de school best ook ouders van kleuters op het belang om alle afwezigheden tijdig te melden.

Volgende afwezigheden zijn gewettigd:

- Afwezigheid wegens ziekte (code Z en code D)
- Afwezigheid van rechtswege (code R)
- Afwezigheid mits akkoord van de directeur (code Q, code S, code P en code O)

Opmerking:

Het is niet de bedoeling dat aan ouders toestemming wordt gegeven om vroeger op vakantie te vertrekken of later uit vakantie terug te keren. De leerplicht veronderstelt dat een kind op school is van 1 september tot en met 30 juni.

- Afwezigheid voor topsport (code C)
- Afwezigheid van trekkende ouders tijdens hun verplaatsingen (code V)
- Afwezigheid omwille van revalidatie (code H)

Een afwezigheid is problematisch als deze niet kan worden gewettigd (Code B).

Voor de problematische afwezigheden tot en met 10 halve dagen zijn er geen specifieke bepalingen inzake de begeleiding opgelegd. Dit betekent echter niet dat er geen begeleidingsinspanningen moeten geleverd worden.

Van zodra de 10 halve schooldagen problematische afwezigheden overschreden zijn, moet de school een aantal opgelegde begeleidingsstappen ondernemen:

- er is een schriftelijke neerslag over de geboden begeleiding
- de problematische afwezigheid wordt gemeld aan het CLB
- de school werkt samen met het CLB aan de begeleiding van de leerling.

Vanaf het schooljaar 2008-2009 worden leerlingen met 30 of meer halve dagen problematische afwezigheid gemeld aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi).

4. Controle van de leerlingen in het gewoon en buitengewoon basisonderwijs

Meer info: omzendbrief betreffende de controle van de leerlingen in het gewoon basisonderwijs

Scholen hanteren volgende documenten:

- a) Een inschrijvingsregister
- b) Een stamboekregister (manueel of elektronisch)
- c) Aanwezigheidsregisters (manueel of elektronisch)

Kleuters jonger dan 3 jaar worden vermeld in het aanwezigheidsregister vanaf de instapdatum waarvoor ze ingeschreven zijn, ook indien zij nog niet naar school komen.

De afwezigheden van niet-leerplichtige leerlingen hoeven niet gewettigd te worden met attesten of met verklaringen van de ouders. Het is wel wenselijk dat de ouders de school informeren over afwezigheden.

5. Taalproef

Meer info: omzendbrief betreffende de proef van kennis van het Nederlands, nodig om gewoon lager onderwijs aan te vatten

Leerlingen die zes jaar oud zijn kunnen worden ingeschreven in het gewoon lager onderwijs als ze in het voorgaande schooljaar 220 halve dagen aanwezig waren in een Nederlandstalige school.

Vijfjarige leerlingen moeten het voorgaande schooljaar 185 halve dagen aanwezig geweest zijn om te kunnen

instappen in het gewoon lager onderwijs.

Wanneer ze aan die voorwaarde niet voldoen, kunnen ze op basis van een proef die hun kennis van het Nederlands nagaat worden ingeschreven.

De lagere school en het CLB waarmee de school een beleidscontract heeft, spreken onderling af wie de taalproef afneemt. Deze keuze wordt gemaakt op het niveau van de school, niet op het niveau van de individuele leerling.

6. Veel gestelde vragen

Veel gestelde vragen over kleuterparticipatie

De Vlaamse overheid heeft een website met daarop veel gestelde vragen over kleuterparticipatie.

Er zijn verschillende rubrieken:

Veel gestelde vragen van ouders

Veel gestelde vragen van professionals

7. Dixit-attest

DIXIT - ATTEST	
Ik, ondergetekende, arts, rapporteer dat volgens verklaring van patiënt:	
.....	
Hij/zij niet in staat is geweest :	
☐	de lessen bij te wonen
☐	te werken in het kader van een opleiding
☐
van tot en met	
Eigenhandig afgeleverd aan :	
.....	
Datum :	
Naam en identificatiegegevens arts	
<div style="border: 1px solid black; width: 200px; height: 60px; margin: 0 auto;"></div>	
Handtekening arts :	

In scholen en bij artsen is er onduidelijkheid over hoe een dixit-attest er uitziet.

Dixit-attesten zijn doktersattesten die enkel op de verklaring van de leerling of zijn opvoeders gebaseerd zijn en niet op een diagnose.

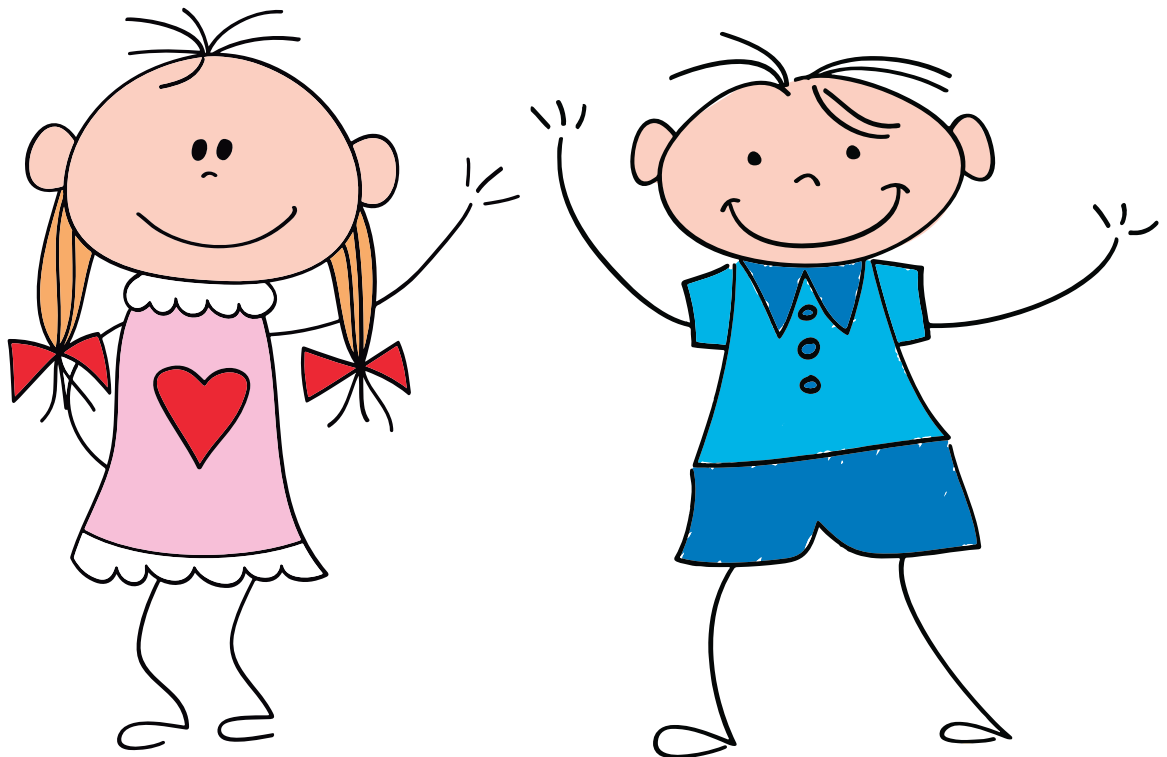
Het Vlaams ministerie van Onderwijs en de medische sector beslisten in een protocolakkoord dat ze samen problematische afwezigheden op school zouden aanpakken.

Het akkoord bevat afspraken over het wettigen van afwezigheden, medische attesten, dixit-attesten, samenwerking tussen artsen en onderwijs en de communicatie naar artsen, scholen, leerlingen en ouders.

Leerlingen met (meerdere) dixit-attesten worden als problematisch afwezig beschouwd. Problematische afwezigheid leidt er toe dat de scholen en CLB's de leerling nauw opvolgen en een gepaste begeleiding opstarten vanaf de eerste dag. De voornaamste bedoeling is een signaalfunctie creëren om leerlingen te helpen.

Dixit-attesten wekken wel eens de illusie van 'in orde' te zijn. Ouders stellen zich hier weinig vragen bij.

DEEL 2
INITIATIEVEN NAAR
SCHOLEN EN
LEERKRACHTEN

Tip 2.1.

Stappenplan voor het opvolgen van afwezigheden

Het lijkt ons in eerste instantie erg belangrijk om als team na te denken over een te volgen weg bij afwezigheden ... een stappenplan.

In deze tip krijg je hiervan een voorbeeld. Elke school kan echter best een schooleigen stappenplan opmaken.

Veel succes ermee!

Stappenplan voor het opvolgen van afwezigheden van kinderen

Kleuters zijn (meestal) niet leerplichtig. Toch kan hun afwezigheid ons zorgen baren.

De kleuter mist heel wat in de klas:

- Het kind mist de vlotte opstart van de klas. Het mist de uitleg over wat er die dag te doen is.
- Het kind mist de naamafroeping. Het lijkt alsof het niet echt bij de klasgroep hoort.
- Het kind was er niet bij toen de dagindeling werd overlopen. Zo worden dagelijkse gewoonten niet aangeleerd.
- Het mist de verdeling in de speelwerkhoeven. Het kind kan de activiteit niet mee opstarten. De uitleg moet voor het kind apart nog eens herhaald worden.
- Kinderen die dikwijls afwezig zijn maken minder makkelijk vriendjes.

Het sleutelbegrip voor een efficiënt opvolgen van deze afwezigheden, gericht op preventie en begeleiding, is **communicatie**. Dit document kan helpen om de vlotte communicatie tussen ouders en school te bewerkstelligen. We spreken hier steeds over een **gedeelde verantwoordelijkheid**.

Stap I Preventief werken

Ouders

We willen ouders sensibiliseren om hun kinderen maximaal te laten participeren aan het onderwijs, met de uiteindelijke doelstelling om de leeransen van hun kind te vergroten.

Aandachtspunten:

- a) Maak werk van een goed uitgebouwde inschrijvingsprocedure.
 - Het inschrijvingsmoment is een moment om het belang van regelmatig schoolbezoek en het onthaalmoment in de klas te beklemtonen. Trek hier voldoende tijd voor uit en zorg dat je als team hierover een gelijkgerichte visie hebt uitgebouwd.
 - Gebruik het 'Startersboek: naar de kleuterklas' van Klasse voor Ouders om ouders te laten kennismaken met het kleuteronderwijs. (Tip! Dit startersboek is in meerdere talen vertaald. Je kan alles downloaden op www.ond.vlaanderen.be/publicaties)
 - Ouders informeren over kleuterparticipatie. Het belang van elke dag op school aanwezig te zijn kenbaar maken op het inschrijvingsmoment.
- b) Voorzie een warm schoolonthaal.
- c) Aan de schoolpoort hangt – duidelijk zichtbaar – een affiche met het begin- en einduur.
- d) Gebruik duidelijke, overzichtelijke en concrete infobrochures (zie cd-rom).
- e) Start tijdig met de activiteiten en maak duidelijke afspraken met de ouders over de momenten dat de kleuterleidster toegankelijk is voor specifieke vragen.
- f) Bekijk of het mogelijk is dat kinderen in de klas worden afgezet.
- g) Vraag ouders om de school te verwittigen bij afwezigheid. (telefoon, mail,..). Vergeet ouders niet te bedanken bij het ontvangen van dergelijk bericht. Indien ouders geen bericht geven, dan is het belangrijk

dat dit wordt opgevolgd.

- h) Stimuleer de betrokkenheid van ouders. Nodig ouders uit om activiteiten bij te wonen of nog beter ze mee te ondersteunen. Ouders weten niet altijd wat er in de school gebeurt. De drempel wordt kleiner als de ouders zich op hun gemak voelen in de school.

Team

Schoolteam sensibiliseren

Bespreek bepaalde vragen in een personeelsvergadering.

- Hoe verloopt een inschrijvingsmoment?
- Wanneer is een afwezigheid problematisch?
- ...

Het is belangrijk dat het schoolteam één visie heeft en uitdraagt.

De boodschap "Alle dagen naar school, vanaf de leeftijd van (2,5) 3 jaar", wordt dan alleen maar sterker.

Ouders sensibiliseren

Maak duidelijk aan ouders dat elk klasmoment belangrijk is.

Zelfstandig spelen, terugblikken op het einde van de dag, ... zijn waardevolle en belangrijke momenten.

Afwezigheden opvolgen

Afwezigheden opvolgen begint bij een goede registratie. Het is belangrijk dat het aanwezigheidsregister elke dag bewust, correct en efficiënt wordt ingevuld. Als begeleider ben je alert voor afwijkend gedrag dat aanleiding kan geven tot een problematische afwezigheid.

Problematische afwezigheid

Afwezigheden zijn problematisch als de schoolloopbaan van een kleuter hierdoor in het gedrang komt. Zoek tijdig een antwoord op deze vragen:

Wie komt regelmatig te laat?

Wie houdt kinderen af en toe thuis?

Wie neemt het niet te nauw met vakantieperiodes?

...

Stappenplan

Bespreek een schoolintern stappenplan voor het opvolgen van problematische afwezigheden.

Klas

Registratie

Het is van groot belang dat afwezigheden én te laat komen op een goede manier geregistreerd worden.

Registreer volgende zaken:

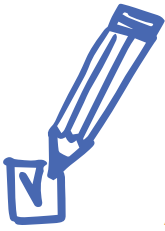
- Kleuter is aanwezig
- Kleuter kwam later dan het aanvangsuur in de klas
- Kleuter bleef een halve dag afwezig

Beoordeel op regelmatige basis de geregistreerde gegevens en selecteer de leerlingen bij wie een problematiek wordt vastgesteld.

Anticiperen

De leerkracht informeert de zorgjuf en/of directie over kinderen die problematisch afwezig zijn of vaak te laat komen met als doel meer relevante informatie in te winnen.

Stap 2 Actie: een kind is problematisch afwezig

Actiepunten

- De leerkracht spreekt als eerste de ouders op een beleefde manier aan.
- Wacht niet te lang om afwezigheden bespreekbaar te stellen.
 - Een kindje dat lange tijd ziek is, verdient opvolging van de school.
 - Bespreek het regelmatig te laat brengen van kleuters met de ouders.
 - Nagaan of de ouder de regelgeving kent.
 - Terugvallen op de registratie vanuit de klas.
- Nodig ouders uit voor een open gesprek.
 - Concentreer je niet enkel op negatieve bemerkingen.
- Bespreek rustig de redenen die de ouders geven. Neem die redenen ernstig.
 - Toon interesse en respect voor elke ouder.
 - Erken ouders als opvoedingspartner en laat hen meedenken over mogelijke oplossingen.
- Luister naar de (onderliggende) hulpvraag van de ouders.
 - We kunnen ouders maar helpen als we inzien waarom ze hun kindje thuis laten.
- Een huisbezoek kan wonderen doen.
 - Sommige ouders zijn zeer vereerd bij het bezoek van een juf aan huis.
- Het is belangrijk om ouders op een goede manier aan te spreken omtrent afwezigheden. In de communicatie over hun kinderen zijn ouders vaak erg kwetsbaar.
 - Bij een harde aanpak is er het risico dat ouders de afwezigheid van het kind verkiezen boven te laat komen.
 - Maak in het gesprek met ouders onderscheid tussen veronderstellingen of vooroordelen en de objectieve feiten.
 - Hou in de benadering van ouders altijd rekening met wie je voor je hebt.
- Spreek het kind niet aan op zijn afwezigheden: het kind kan er niet aan doen. Positieve stimulans kan wel!
 - Gebruik het boek 'Als ik niet op school ben' om samen met kleuters te werken rond afwezigheden. Het boek is bruikbaar om kleuters op een positieve manier te laten aanvoelen dat we hen nodig hebben op school.

Suggesties actieplan

De leerkracht spreekt in eerste instantie zelf de ouder aan.

De leerkracht informeert de directie en/of zorgleerkracht over kinderen die problematisch afwezig zijn of vaak te laat komen (indien het gesprek tussen leerkracht en ouders geen effect heeft gehad).

De directie spreekt de ouders aan en nodigt hen uit voor een gesprek.

Voor kwetsbare ouders wordt de mogelijkheid van een huisbezoek voorzien (indien ze op geen enkele andere manier bereikt worden).

Het CLB wordt ingeschakeld indien de vorige stappen geen effect bereikt hadden. (Bij vijfjarigen kan dezelfde werkwijze als in de lagere school gehanteerd worden.)

Bij het gezin eens langs gaan om een kaartje van het Lokaal Overlegplatform (we missen je) in de brievenbus te stoppen. Zo toon je bekommernis om de afwezigheid van deze kleuter.

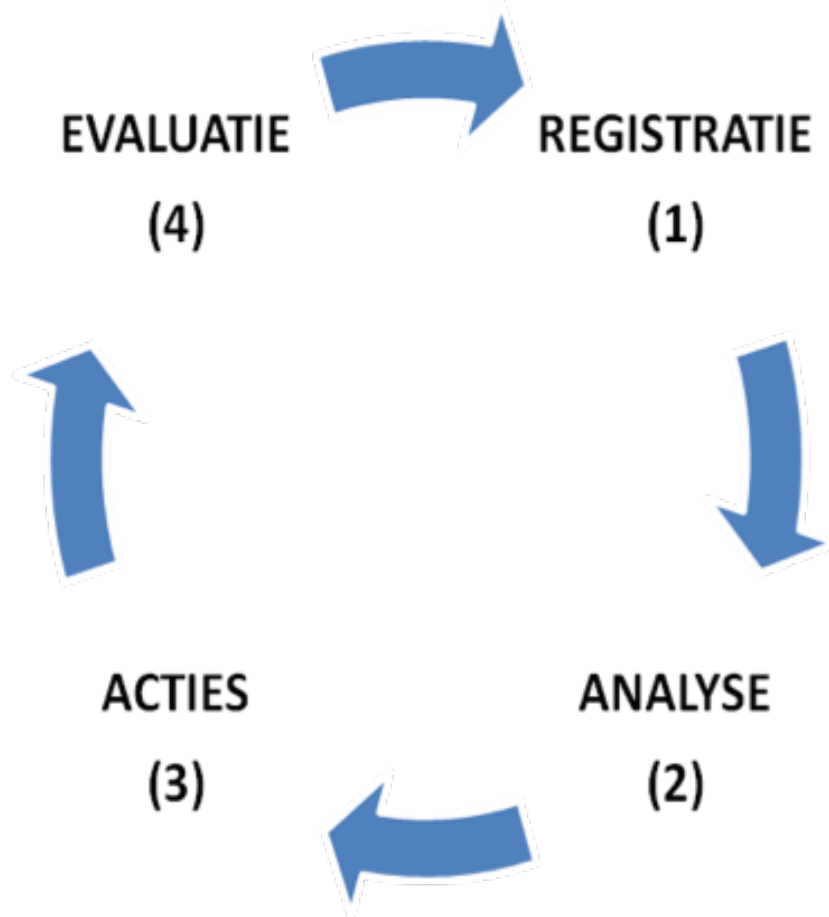
Als de vorige stappen geen effect hadden, is het aangewezen om het CLB of de brugfiguur in te schakelen. In een gestructureerd overleg wordt de problematische afwezigheid vooraf grondig geanalyseerd.

Stap 3 De kleuter komt naar school

- Ouders (en kind) positief bevestigen.
- De afwezigheid van dit kind blijven opvolgen

Tip 2.2

Registreren afwezigheden en de opvolging ervan

- (1) **Registratie** is de eerste stap bij efficiënt opvolgen van afwezigheden bij kleuters.
WIE is er te vaak afwezig?
- (2) Pas als wij een goed beeld hebben van de afwezige kleuters, kunnen wij een juiste **analyse** maken.
- (3) Via deze analyse kunnen wij efficiënte **acties** plannen.
- (4) **Evalueren** kunnen wij doen via de registratie.

Optie 1 Registratie en opvolging ervan: Informat of WISA

Met de software van Informat (vrij en gemeentelijk onderwijs) of WISA (gemeenschapsonderwijs) kan snel gecontroleerd worden of een kleuter voldoende aanwezig is.

Goed registreren en opvolgen is vooral een kwestie van duidelijke afspraken maken over wie wanneer in de registratie, analyse, actie en evaluatie wordt betrokken.

De aanwezigheid van kleuters wordt op regelmatige tijdstippen door de schooladministratie doorgegeven aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi). Dezelfde informatie kan ook gebruikt worden om de kleuters die veel afwezig zijn, in beeld te brengen.

Kleuters die te weinig naar school komen tijdens een kleuterjaar, hebben het daaropvolgende schooljaar geen recht op een schooltoelage. Als ouders daarover uitleg vragen, is dat een gelegenheid om de situatie bespreekbaar te maken.

Een voorbeeld van afspraken bij gebruik van een registratiesysteem:

- 1) Leerkrachten vullen dagelijks het register in. Maandelijks noteren zij de totalen van aan- en afwezigheden.
- 2) De kopie van het register wordt afgegeven aan elke eerste vrijdag van de nieuwe maand.
- 3) Het registratiesysteem wordt maandelijks ingevuld door
- 4) Het registratiesysteem wordt via binnenpost aan de leerkrachten en zorgcoördinator gegeven.

De kleuter is regelmatig aanwezig

De kleuter is wel eens afwezig

De afwezigheden van de kleuter zijn zorgwekkend

- 5) De leerkracht probeert bij de ouders van de 'rode kleuters' de reden van afwezigheid na te gaan. Titularissen motiveren ouders om kleuters naar school te brengen.
- 6) De leerkracht maakt van de 'rode kleuters' een aanmeldingsdocument.
- 7) De leerkracht meldt rode kinderen aan via zorgteam of het multidisciplinair overleg (MDO)
- 8) In zorgteam of het MDO worden concrete acties besproken!
- 9) De leerkracht schat zelf in of gele kinderen aanleiding geven tot aanmelding!

Optie 2 via een Excel-blad

Met onderstaande link kom je op een digitaal registratiesysteem, ontwikkeld door de scholengemeenschap Bab(b)el.

Meer info: blanco registratiesysteem scholengemeenschap Bab(b)el

Concreet?

Maandelijks worden de afwezigheden ingevuld. De computer berekent of de kleuter voldoende aanwezig is per maand:

- volgens de norm van de scholengemeenschap (ja: zwart/ neen: rood)
- volgens de norm van de overheid, **cumulatief** (ja: zwart/neen: hokje kleurt rood)
- volgens een vooropgestelde norm van de scholengemeenschap, **cumulatief** (ja: zwart/ neen: hokje kleurt geel).

Wat?

Het blanco registratiesysteem 2008-2009 (te downloaden via startpagina).

Overzicht afwezigheden schooljaar 2008-2009: norm overheid/ norm scholengemeenschap

Van wie?

Ontworpen door de Scholengemeenschap Bab(b)el

Verdere informatie kan verkregen worden bij de coördinator kleuterparticipatie Anne Vereecken

Tip 2.4.

Leidraad en materiaal voor leerkrachten om met ouders te praten

Schoolgaan, van kleins af aan...een gewoonte? Enkele concrete voorbeelden.

Een aantal kinderen komt niet regelmatig naar school.
Het stelt ons teleur als ouders er het nut niet van inzien. Voor ons is het vanzelfsprekend!
En dan ga je op zoek...

Soms hebben ouders een ander begrip over kleuteronderwijs op basis van eigen ervaringen als kind of op basis van gewoontes in cultuur of hun thuisland.

Laura's mama spreekt me aan bij het afhalen in de klas, een maand voor haar verjaardag in januari. "Nächstste Monat, die Laura is 6 Jahre, geht sie dan nach die grösse Schule", wijzend naar de speelplaats van de lagere school.

Ik schud verbaasd van "Neen".

Ik vraag haar of het in Servië zo de gewoonte is, dat kinderen precies op hun 6de verjaardag de overgang naar de lagere school maken, waarop ze bevestigend knikt...

Mayrbek heeft te weinig bagage om het eerste leerjaar aan te vatten.

Ik breng deze boodschap tijdens het oudercontact.

Om meer vat te krijgen, vraag ik de moeder of ze verschillen ziet tussen de overgang van de broers naar de lagere school en de rijpheid van Mayrbek nu.

Daarop antwoordt ze: "Is altijd zo, tot 6 jaar, kindjes spelen! Dan 7 jaar, kindjes schoolgaan en dan komt dat!".

Ik vraag haar of het in Tsjetsjenië zo is, dat kinderen pas vanaf 7 jaar naar school gaan.

Ze bevestigt.

"Bestaan er dan geen kleuterscholen in Tsjetsjenië?", vraag ik haar. Ze knikt van wel, maar zegt dat deze betalend zijn en dat zij hun kinderen om die reden niet naar de kleuterschool lieten gaan.

Elien komt vaak te laat of school, en nog erger, ze is ook regelmatig afwezig.

Als Elien naar school komt, dan wordt ze door papa haastig afgezet aan de schoolpoort.

Een schoolpoortgesprek is zo niet mogelijk.

Mama van Elien is zelden te zien.

Op school is Elien niet echt bij de les. Ze geeft een vermoeide indruk.

Omdat de juf hierover bezorgd is, bespreekt ze dit met de zorgcoördinator en de CLB-medewerker. Een huisbezoek volgt.

Blijkt dat mama al langdurig depressief is en haar huishouden maar moeilijk georganiseerd krijgt. Papa probeert zoveel de situatie op te vangen, maar dat lukt toch niet helemaal. De papa van Elien is daarover beschaamd en liever ontloopt hij een gesprek met de school.

"Het is een moeilijke periode, maar daar raken we wel doorheen", zegt hij, maar beseft goed genoeg dat dat niet zo is. Hij is dankbaar als hem door de CLB-medewerker en de zorgcoördinator hulp wordt aangeboden en ook omdat begrip wordt getoond voor de situatie van zijn gezin.

Sinds het probleem bespreekbaar werd gemaakt, komt Elien vaker en op tijd naar school.

We moeten blijven proberen.

Het helpt om even door de bril van de ouders – met respect voor hun eigenheid - te kijken. Zo kunnen er gericht initiatieven worden opgezet.

Maar het stopt niet bij begrip en respect. Bij de moeilijkheden die we vandaag in het kleuteronderwijs ontmoeten, is de medewerking van de ouders van groot belang. Als eerste zijn zij verantwoordelijk voor de goede ontwikkeling van hun kind.

Het belang van kleuterparticipatie vanaf de leeftijd van 2,5 jaar kan niet worden ontkend, zeker voor kleuters met een andere thuistaal.

We merken vanuit de praktijk dat niet alle collega's het altijd even gemakkelijk vinden om met ouders te praten over het belang van regelmatig schoollopen.

Vorbereiding van het gesprek

Bouw van bij de start van het schooljaar een vertrouwensrelatie op door minder formele contactmomenten ten volle te benutten. (schoolpoortgesprekken, open klas week,...). Als later een individueel gesprek nodig is naar aanleiding van problemen, dan is er al een vertrouwensband.

Afhankelijk van het stappenplan probeer je het juiste moment te kiezen om een gesprek met ouders te plannen.

Bereid je gesprek grondig voor.

- Maak vooraf notities. Informeer je vooraf zoveel mogelijk.
- Hou een goede registratie bij de hand

Hou het doel van het gesprek goed voor ogen. Welke boodschap wil je melden? Blijf bij de essentie. Beperk het gesprek tot één item.

Zorg voor een realistische tijdsplanning. Voorzie tijd voor rustmomenten.

Nodig beide ouders uit, rekening houdend met de gezinssituatie. Alleen zo krijgen beide ouders op hetzelfde moment dezelfde informatie.

Bij de start van een gesprek

Zorg dat ouders zich welkom voelen (koffie, handdruk, stoel aanbieden...).

Zorg voor een sfeer van vertrouwen.

Vermijd storende elementen.

Tijdens het gesprek

Pas je taal aan.

Probeer dingen positief te zeggen, maar ga een negatieve boodschap niet uit de weg.

Benader de ouders met een positieve, zorgzame boodschap, zoals:
“We hebben je kind gemist”
“Alles Ok met ..., ik maak we wat zorgen, we hebben ze al een tijdje niet meer gezien”

Breng de boodschap concreet, oprecht, eerlijk, maar ook genuanceerd.

Illustreer je boodschap met concrete voorbeelden en materiaal. Vermijd vage beschrijvingen.
Plaats het kind en de gezamenlijke zorg voor het kind centraal in het gesprek.

Controleer regelmatig of de ouders je boodschap goed begrijpen. Vat af en toe samen wat al gezegd is.

Domineer het gesprek niet.

Luister met aandacht naar wat de ouders vertellen.

Respecteer de gevoelens en argumenten van de ouders.

Toon empathie en wees begripvol.

Zorg voor een hoopvol gesprek.

Zoek samen met de ouders naar oplossingen. Kijk hierbij door de bril van hun situatie.
Een gezinsgerichte reflex leidt meestal tot betere adviezen.

Maak op het eind van het gesprek een samenvatting met concrete afspraken.

Tip 2.5.

De tweede kleuterklas: een cruciaal jaar!

Schoolgaan, ook in de 2de kleuterklas!

Ouders met een kind in de tweede kleuterklas zijn wel eens onzorgvuldig om hun kinderen regelmatig naar school te laten lopen. De kinderen zijn de school al gewoon of spreken al wat woordjes Nederlands. Het lijkt alsof ze op school alleen maar spelen. En spelen kan thuis toch ook!

Peuters moeten wennen aan de nieuwe wereld die voor hen opengaat. Het goede verloop van de instap van peuters wordt zorgvuldig door het schoolteam opgevolgd.

In de derde kleuterklas is er bijzondere aandacht voor de stap naar de lagere school. Met de schoolrijpheidstesten komt er meer druk op de ketel. Ouders voelen dit.

De tweede kleuterklas is dus het jaartje tussendoor.

Moeten kleuters dan al alle dagen naar school?

Is aanwezig zijn op woensdag nodig?

Die vragen zijn er regelmatig.

Op vierjarige leeftijd zet een kind belangrijke stappen in zijn ontwikkeling.

Een kind van 4 jaar komt los van het egocentrisme.

Het krijgt interesse voor anderen, ontmoet kinderen tijdens zijn spel, gaat meer en meer samenspelen. Het bouwt sociale contacten op. En zo ontwikkelt het weer nieuwe inzichten en krijgt het kansen tot leren.

Experimenteren en exploreren krijgt een diepere dimensie. Er is meer besef, met meer en meer kennis tot gevolg.

Veel kunnen ervaren en beleven betekent meer kennis opdoen. Die kennis sijpelt beter door omdat kinderen kunnen representeren o.a. via tekenen maar heel cruciaal, vooral via taal.

Omdat hun taalcompetentie toeneemt kunnen kinderen op korte tijd veel taal verwerven en is de taal

functioneler dan ooit! Het kind dat deze kansen mist, heeft veel kans op een leer- en ontwikkelingsachterstand.

Om ouders te overtuigen dat hun kind – ook in de kleuterklas – best regelmatig naar school gaat, moeten alle kansen worden aangegrepen.

De aanwezigheid van hun kind op school is cruciaal.

Niveau leerkracht:

Registreer afwezigheden en te laat komen zorgvuldig.

Heb aandacht voor de hele klasgroep.

Reageer zo subtiel mogelijk naar andere kleuters.

Geef kleuters elke ochtend de tijd om een positief klimaat te creëren.

Start tijdig met de activiteiten.

Geef niet te veel tijd of aandacht aan ouders die hun kind te laat naar school brengen. Schenk alle aandacht aan het kind.

Maak aan de ouders duidelijk dat het jammer is dat hun kind er een tijdje niet is geweest.

Maak tijdens een infomoment of oudercontact duidelijk dat regelmatige aanwezigheid op school belangrijk is.

Zeg rustig en beleefd tegen ouders dat het niet fijn is als hun kind thuis blijft.

Niveau kleuters:

Bevestig de kleuters die aanwezig zijn.

Geef kleuters die te laat komen een aanvaardbare verklaring.
Bv. "Jammer, mama en papa waren een beetje te laat vertrokken".

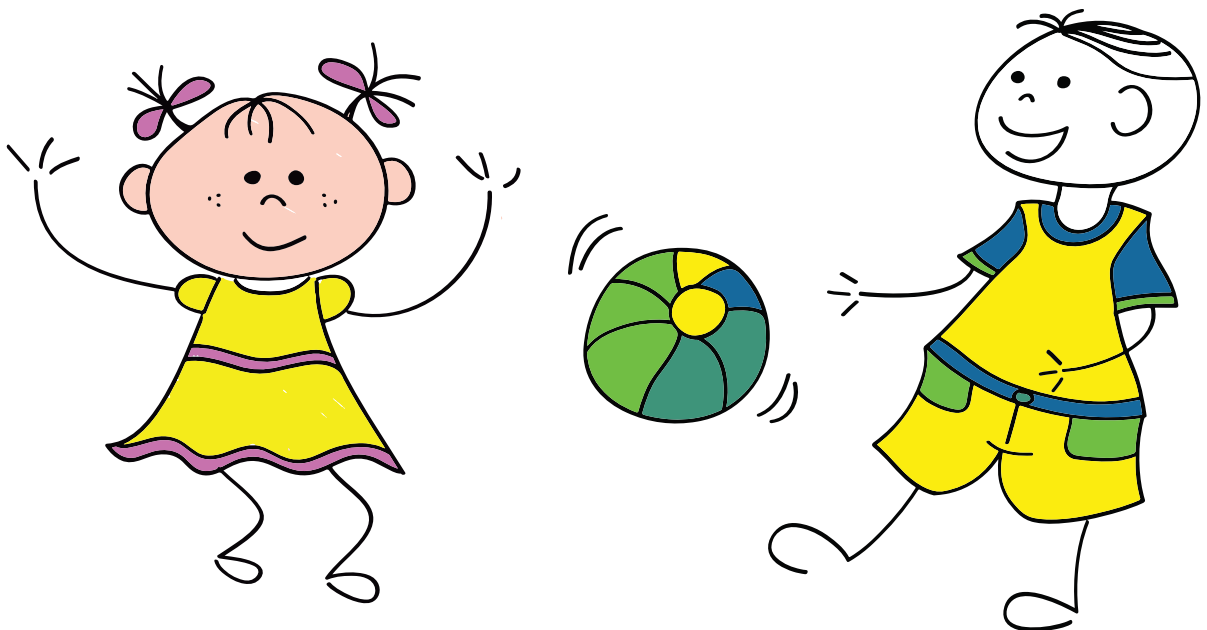
Blijf ten aanzien van de andere kleuters positief over afwezige kinderen.

Doe veel aan groepsvorming.
(gezelschapsspellen, belangstellingscentrum: mijn vrienden en ik, verhalen over vriendschap,...)
Kinderen van deze leeftijd zijn hier gevoelig voor. Ze komen naar school komen voor hun vriendjes. De leidster kan hierop inspelen.

DEEL 3

INITIATIEVEN NAAR OUDERS

Tip 3.1.

Elke dag naar school – voorbeeldaffiche

Je kan ouders via zichtbare affiches attent maken op het belang om elke dag op school aanwezig te zijn.

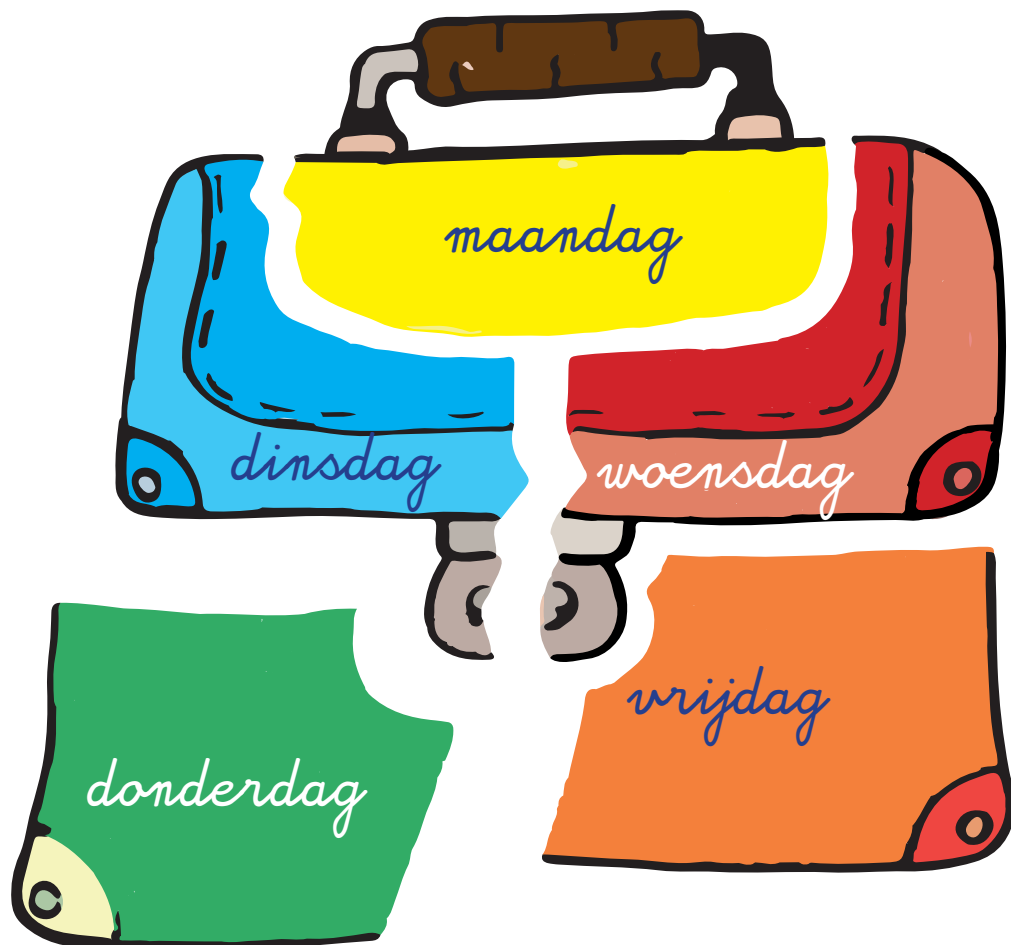
Via het LOP worden u passende affiches bezorgd.
Die affiche vind je ook terug op de bijhorende cd-rom.
In deze map zit er ook een gedrukte versie.

Tip 3.2.

Boekentaspuzzel (5 stukken)

Ga aan de slag gaan met de boekentaspuzzel.
Geef kinderen elke dag een stukje van de puzzel mee.
Op het eind van de week, puzzelen ze de boodschap bij elkaar.

**... dan heb je een boekentas
VOL leuke dingen!**

Tip 3.3.

Ouders registreren zelf afwezigheden

Het kan zinvol zijn ouders zelf te laten registreren wanneer hun kind naar school komt of niet. Hieronder vind je een voorbeeld van een registratiesysteem voor een periode van één maand. Op de cd-rom vind je voor iedere schoolmaand zo een registratiefiche voor ouders.

Blij dat je aanwezig bent!

Noteer wanneer je kind aanwezig was op school.

Wanneer was je kind op school? (Schrijf een x in het juiste vakje)

Januari 2013					
	maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
	Kerstvakantie				
Vm	7	8	9	10	11
Nm					
Vm	14	15	16	17	18
Nm					
Vm	21	22	23	24	25
Nm					
Vm	28	29	30	31	
Nm					

Tip: Je kan de dagen maandag, dinsdag, ... ook vervangen door de schooleigen symbolen voor deze dagen!

Tip 3.4.

Ouders uitnodigen in de klas

Heel wat scholen nodigen ouders uit voor activiteiten in de klas: het onthaal 's morgens, een peuterprobeermoment, een spel- of vertelnamiddag, een reken- of leeslesje, een lesje Frans,... De mogelijkheden zijn onbeperkt.

Ook ouders leren door ervaring.

Zo zei een mama nadat ze het onthaalmoment had meegemaakt: "Nu begrijp ik waarom Wendy al zo goed kan tellen. Elke ochtend tellen ze met hoeveel kleuters ze die dag zijn."

Het openstellen van de klas heeft nog extra voordelen:

- Mogelijkheid tot informeel contact tussen ouders en leerkracht,
- Kans om kwetsbare ouders te bereiken,
- Leerkrachten overwinnen hun angst voor deze momenten.

Hieronder vind je deze voorbeelden:

- een uitnodiging voor "klas in de kijker"
- een uitnodiging voor een peuterprobeermoment.

Klas in de kijker: het eerste leerjaar

Juf Kathleen

Stella, Pieter, Amke, Sofiane, Nina, Robbe, Kaat, Lina, Nisa, Colette, Sibe, Suzana

Beste mama, papa, oma, opa, ...

**Deze maand staat mijn klasje in de kijker!
Wij mogen daarom deze maand:**

- eens extra buiten spelen;
- een leuke activiteit kiezen voor de klas;
- eens muziek kiezen voor in de klas;
- ... (en nog andere leuke dingen)

**Kom jij eens kijken in mijn klas?
Op 23 september om 8.25 en
op 27 september om 14.30 ben je welkom!**

Groeten van je kapoen in de kijker,

Logo school

Dag flinke peuter,

Ik ben Jules en ik vind het heel fijn in de kleuterklas van Juf Kim.
Jij wordt nu al groot en je mag ook bijna naar school.
Daarom nodig ik je graag uit samen met je mama en/of papa op het 'peuterprobeerdagje' op
maandag 26 maart van 9.00 tot 11.00 in de kleuterafdeling van onze school.

Eerst ga je samen met mama en/of papa op ontdekking in de klas, zo kan je al eens kennismaken
met het speelgoed in de klas en met mij! Daarna krijgt mama en/of papa een beetje uitleg over de
school van juf Petra en mag jij al eens proberen om zonder mama of papa in de klas bij de juf te
blijven. Mama en papa blijven wel vlakbij hoor!

Tot dan!

Vriendelijke groeten,
Juf Kim & Jules
Directeur Jef Kanveel

Laat je mij even weten of je komt?
Dan kan ik een drankje en iets lekkers klaarzetten!

Tel. 03/777 77 77 of mail bs.degroteschatkist@be

Indien je niet kan komen, ben je ook altijd welkom na afspraak

Tip 3.5.

Brieven 'afwezigheid'

Enkele modelbrieven kunnen je inspireren als je ouders wil aanschrijven met betrekking tot de afwezigheid van hun kleuter.

Voorbeeldbrief bij regelmatige afwezigheid:

Sint-Niklaas, 23.10.2012

Beste ouder,

Je zontje/dochter is regelmatig afwezig op school.
Ondertussen gebeuren er veel leuke dingen op school en leren de kinderen veel bij.
De klas is een toffe groep en graag willen we jouw kleuter er ook bij hebben.

Door afwezigheid mist je kleuter heel wat speel- en leermomenten. Kleuters die dikwijls afwezig zijn maken ook minder makkelijk vriendjes.

Graag vernemen we meer over de afwezigheid van je kleuter.
Telefoneer ons (tijdens de schooluren): 03 333 33 33
of stuur een mailbericht: degroteschatkist@basis.be

Hopelijk zien we jouw kleuter snel terug op school!

Met vriendelijke groeten !
Het schoolteam

De directeur
Jef Kanveel

Sint-Niklaas, 23.10.2012

Beste ouder,

We missen al sinds op school.
Ondertussen gebeuren er veel leuke dingen op school en leren de kinderen veel bij.
De klas is een toffe groep en graag willen we jouw kleuter er ook bij hebben.

Door afwezigheid mist je kleuter heel wat speel- en leermomenten. Kleuters die dikwijls afwezig zijn maken ook minder makkelijk vriendjes.

Graag vernemen we meer over de afwezigheid van je kleuter.
Telefoon ons (tijdens de schooluren): 03 333 33 33
of stuur een mailbericht: degroteschatkist@basis.be

Hopelijk zien we je kleuter snel terug op school!

Met vriendelijke groeten !

Het schoolteam

De directeur
Jef Kanveel

Tip 3.6.

Invuldocumenten 'afwezigheid'

Enkele modeldocumenten kunnen inspirerend zijn om afwezigheden zorgvuldig op te volgen en te verantwoorden.

Invuldocument

Afwezigheid met toestemming van de directeur

Ik, ondergetekende,, directeur, geeft toestemming aan:

..... (naam leerling),

uit (klas)

om op dag, (datum),

voormiddag / namiddag / hele dag (schrap wat niet past), of

van dag, (datum) tot dag, (datum)

afwezig te zijn wegens:

een rouwperiode of een begrafenis in het buitenland, naar aanleiding van het overlijden van een familielid (ouder, broer of zus, grootouder)

Bij dit toestemmingsbewijs van de directeur is ook een officieel document vereist.

een rouwperiode na het overlijden van een persoon woonachtig onder hetzelfde dak of een bloed- of aanverwant tot en met de tweede graad.

actieve deelname aan een culturele activiteit of een sportactiviteit (maximaal 10 halve per schooljaar)

(eventuele vorige afwezigheden om dezelfde reden:))

afwezigheden voor topsporttrainingen voor de sporten tennis, zwemmen, gymnastiek onder bepaalde voorwaarden

persoonlijke redenen (maximaal 4 halve dagen per schooljaar)

(eventuele vorige afwezigheden om dezelfde reden:))

uitzonderlijke omstandigheden bij trekkende bevolkingsgroepen

(vooraf te bespreken met de directeur)

Vroegtijdig te worden afgehaald (op verantwoordelijkheid van de ouders) om uur

Datum:

Handtekening van de directeur:

Invuldocument - Verantwoording afwezigheid

Bericht van afwezigheid				
Code (vak bestemd voor de leerkracht)				
Z	D	R	C	S
P	V	H	T	
L	B	Q		

Ondergetekende, ouder van (naam leerling), uit (klas),
verklaart dat zijn of haar kind opdag, (datum),
voormiddag / namiddag / hele dag (schrap wat niet past)
of van dag, (datum) tot dag, (datum)

- afwezig was wegens**
- ziekte (medisch attest toevoegen)
- begrafenis of huwelijk van iemand die onder hetzelfde dak woont of van een familielid (officieel document toevoegen)
- rouwperiode of begrafenis in het buitenland naar aanleiding van het overlijden van een familielid (ouder, broer of zus, grootouder) (Officieel bewijs en toestemming van de directeur is vereist)
- rouwperiode na het overlijden van een persoon woonachtig onder hetzelfde dak of een bloed- of aanverwant tot en met de 2de graad (met voorafgaand akkoord van de directie)
- het bijwonen van een familieraad (officieel document toevoegen)
- oproeping of dagvaarding voor een rechtbank (officieel document toevoegen)
- maatregelen in het kader van de bijzondere jeugdzorg of de jeugdrechtbank (officieel document toevoegen)
- onbereikbaarheid van de school door overmacht (officieel document toevoegen)
- een feestdag verbonden aan de levensbeschouwing:.....(omschrijving)
- actieve deelname aan een culturele activiteit of sportactiviteit (maximaal 10 halve dagen per schooljaar) (Officieel bewijs en toestemmingsbewijs van de directeur is vereist)
- afwezigheden voor topsporttrainingen voor tennis, zwemmen en gymnastiek (met voorafgaand akkoord van de directie)
- tijdelijk in een type 5-school
- revalidatie tijdens de uren
- problematische afwezigheid
- persoonlijke redenen (maximaal 4 halve dagen per schooljaar)
- uitzonderlijke omstandigheden bij trekkende bevolkingsgroepen

Laattijdig aangekomen wegens
 Vroegtijdig wordt afgehaald (met toelating van de directeur en op eigen verantwoordelijkheid)
om uur

Datum:
Handtekening:

Tip 3.7.

Sensibiliserend werken met Roma

Het is belangrijk om kwetsbare ouders te informeren over het belang van het kleuteronderwijs. Een folder, beschikbaar in Nederlands en Servo-Kroatisch, is een handig instrument. Onderstaande folder is beschikbaar op de bijhorende cd-rom.

Een getuigenis

"Ik vind het belangrijk dat mijn kinderen elke dag op school zijn.

De wet is zo en later op hun werk zullen de kinderen ook elke dag aanwezig moeten zijn.

Ik stuur mijn kindjes ook al vanaf de eerste kleuterklas naar school, zo leren ze de taal van het land waarin we wonen, dat vind ik als papa belangrijk!"

Flurim Kajtazi

Elke dag naar school ...

want de school is belangrijk voor de toekomst van jouw kind!

Jouw contactpersoon op de school van je kinderen:

Contactgegevens van de school:

VU: Hugo De Blende – Lokaal overlegplatform bestuursonderwijs

Tip 3.8.

Ouders enthousiast maken voor kleuteronderwijs

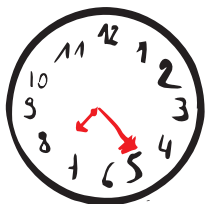
Maak ouders enthousiast en geef hen inzicht in hetgeen er in de kleuterklas gebeurt.
Dag- of weekoverzichten zijn prima hulpmiddelen.
Met een presentatie kun je veel activiteiten visualiseren.

De bijhorende cd-rom bevat enkele voorbeelden van presentaties om met ouders in dialoog te gaan over het belang van kleuteronderwijs.

Een dag in de kleuterschool

Mama of papa (of de juf van de opvang) brengen mij naar de kleuterzaal.
Ik hang mijn jas aan de kapstok en zet mijn tas op het rek.
Daar mag ik even spelen met de andere kleuters.
Mama en papa mogen nog even blijven.

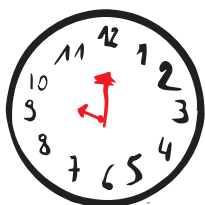
Ik ga met de juf en de andere kinderen naar mijn klas.
Alle mama's en papa's gaan naar huis of naar hun werk.
Tot deze namiddag!

De juf zorgt er de hele dag door voor dat ik vaak genoeg naar het toilet ga. Gelukkig heeft mama of papa voor een broek of rok gezorgd die ik zelf kan openmaken; zo kan de juf andere kindjes helpen!

Als ik voel dat ik naar het toilet moet, mag ik altijd gaan!

Als ik toch een ongelukje heb, geeft de juf me droge kleertjes. Mama of papa bezorgen die dan later terug aan de school.

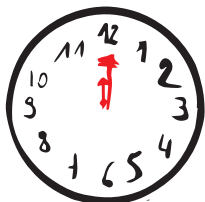
Als ik vaak ongelukjes heb, zorgt mama of papa voor luiers en reservekleertjes van thuis. Ik mag mijn handjes wassen als ze vies zijn of na het toiletbezoek en kan altijd een doekje pakken om mijn neusje te snuiten. Alle mama's en papa's hebben een doos doekjes aan de juf gegeven; zo zijn er altijd genoeg. Dank je wel, mama en papa!

Rond tien uur mag ik iets eten en drinken. Mama of papa heeft voor een gezond tussendoortje en drankje gezorgd!

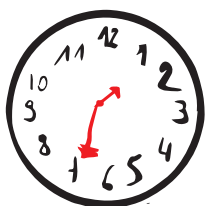
Als ik nog klein ben, doe ik dit samen met alle kindjes van de klas en de juf. Als ik al wat groter ben, kan ik dit al alleen. Als het nodig is, helpt de juf mij.

Dan ga ik buiten spelen met alle kleuters samen. Soms spelen we in de zaal omdat het regent of te koud is. De juf let er op dat dit veilig en leuk is voor alle kleuters.

Na het spelen ga ik weer naar de klas om al spelend te leren.

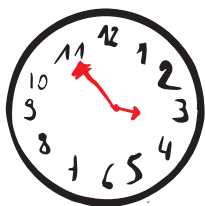
Als ik op school blijf ga ik om 12.00u eten. Ik stap met de juf naar de refter. Daar eet ik flink. De juf helpt me en moedigt me aan.

Na het eten mag ik opnieuw buiten spelen tot 13u35. Als ik moe ben, kan ik slapen in een bedje.

In de namiddag leren we ook nog veel in onze klas: in de kring, in de hoekjes, van de juf en van elkaar!

We spelen ook nog even buiten in de namiddag en kunnen dan nog iets eten of drinken. Als het heel mooi weer is, leren we buiten in plaats van in onze klas.

Als de school uit is, word ik opgehaald of blijf ik bij juf Sedef.

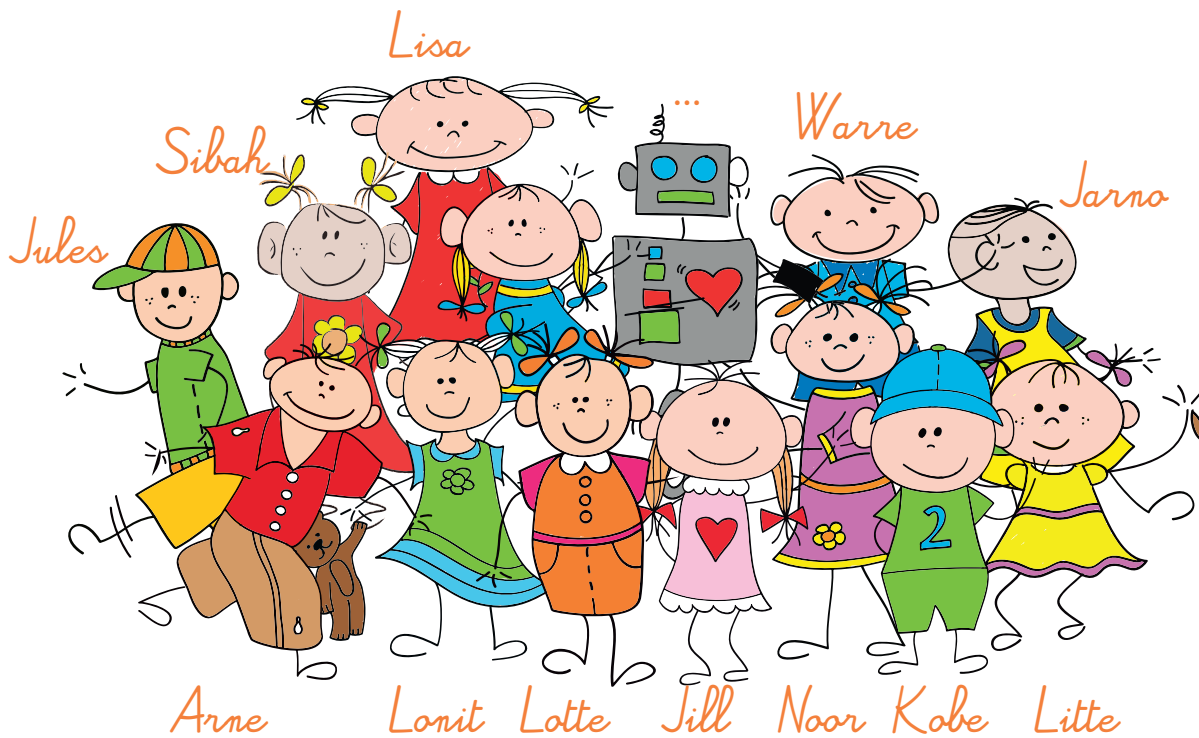
Als ik thuis kom, ben ik soms een beetje moe. Ik ga op tijd slapen, want morgen wil ik weer naar school! Mama en papa kijken in mijn heen-en-weermapje.

Daarin lezen mama en papa het als ik er iets gebeurde op school: als ik me pijn deed, niet goed heb gegeten, een 'ongelukje' had of iets verloren ben.

Tip 3.9.

Klasfoto

Je kan met een echte klasfoto of een tekening werken om ouders attent te maken op de afwezigheid van hun kind. Van beiden vind je een voorbeeld op de CD-rom. We raden, vanuit de werkgroep, wel af om met de concrete klasfoto van het afwezige kind te werken.

**‘Je kind is er al een
tijdje niet. Een plaats in onze
klas bleef leeg.’**

**We missen je kind in de klas
en hopen je kind vlug terug te zien!**

DEEL 4

INITIATIEVEN NAAR KINDEREN

Tip 4.1.

Liedje

Het lied van het jaar van de kleuter

Tekst en muziek: Veronique Claeyns (peuterjuf De Bron Lovendegem)

Zang: Isabelle Claeyns (peuterjuf 't Kersenpitje in Waterschoot)

**Ik ga graag naar school vandaag. Spelend leren doe ik graag.
Juf vertelt een mooi verhaal en wij fietsen in de zaal ...
Elke dag vroeg uit mijn bed, voor een dagje reuzenpret!**

**Ik ga graag naar school vandaag. Spelend leren doe ik graag.
Spelend in de poppenhoek, en ik schilder op een doek ...
Elke dag vroeg uit mijn bed, voor een dagje reuzenpret!**

**Ik ga graag naar school vandaag. Spelend leren doe ik graag.
Even gymmen in de zaal, en we zingen allemaal:
Elke dag vroeg uit mijn bed, voor een dagje reuzenpret!**

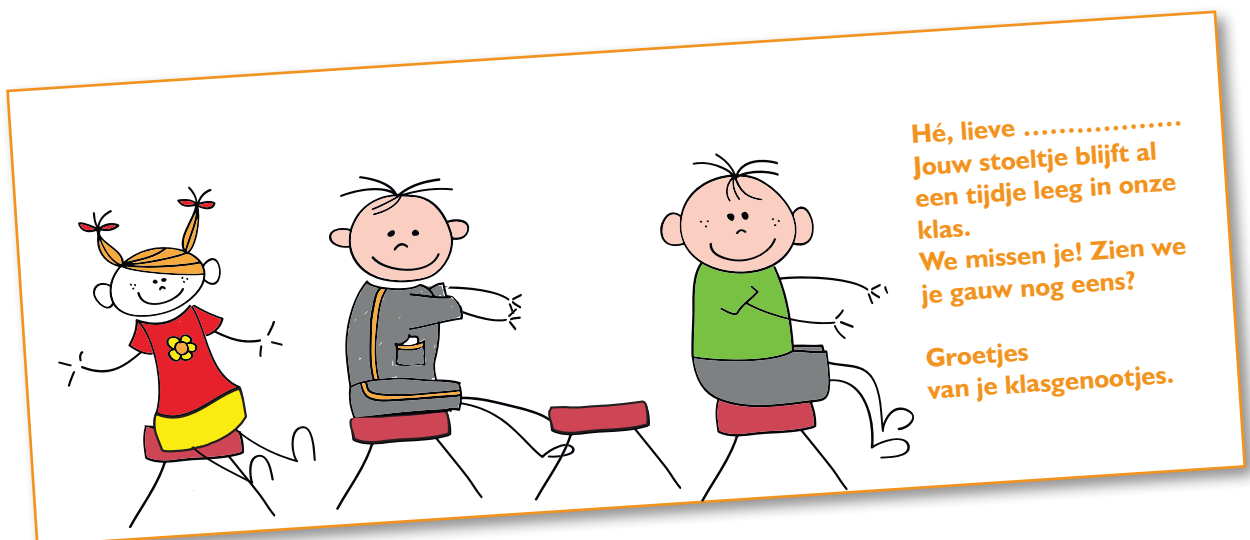
**Ik ga graag naar school vandaag. Spelend leren doe ik graag.
Met mijn vrienden groot en klein, vind ik het hier reuzefijn.
Elke dag vroeg uit mijn bed, voor een dagje reuzenpret!**

Je vindt het lied op de bijhorende cd-rom.

Tip 4.2.

Kaartjes

Op de Cd-rom vind je verschillende kaartjes om naar kinderen te sturen die al een tijdje afwezig zijn.

Tip 4.3.

Knutselen of tekenen voor de afwezige

Het is leuk en stimulerend voor afwezige kinderen als ze een gemeenschappelijke klastekening van hun klasgenootjes ontvangen.

Veel succes ermee!

Tip 4.4.

Een kind dat niet zo vaak komt: extra aandacht geven

Het was maandag erg stil in de peuterklas. Zes peuters waren niet aanwezig. Dat kan gebeuren, want het is al dagenlang guur herfstweer en heel wat kindjes zijn wellicht verkouden.

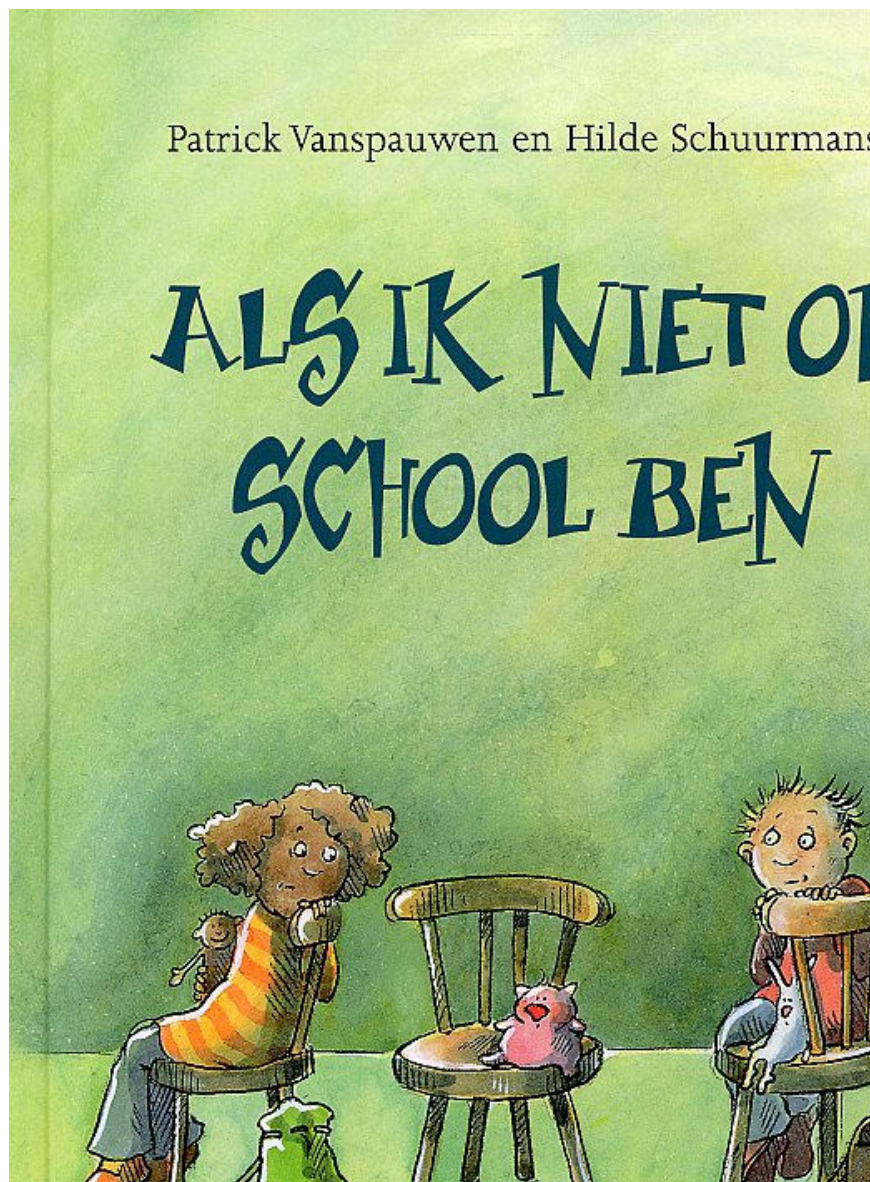
Ook zijn er twee peuters die ik maar weinig zie. Ook de ouders zie ik maar zelden. Ik ben daarover bezorgd. Ik meld dit aan de zorgjuf, de directeur, de brugfiguur en de CLB-medewerker. Het is duidelijk dat er actie moet komen. De taken worden verdeeld. Een huisbezoek doet wonderen. Zo kan je achterhalen wat er écht aan de hand is.

Met de zorgjuf bespreek ik ook hoe we de peuters zullen opvangen als ze weer op school zijn. Samen met de klasgenootjes gaan we hen op een leuke manier verrassen. En uiteraard geven we hen een flinke knuffel.

Tip 4.5.

Werk met het boek: “Als ik niet op school ben”

Doel?

Prentenboek om het thema 'afwezig zijn' bespreekbaar te maken.

Wat:

Een prentenboek

Van wie?

Tekst: Patrick Vanspauwen/ illustraties: Hilde Schuurmans

2003, Uitgeverij Clavis, Amsterdam – Hasselt

Trefwoorden: spijbelen, school / NUR 273, ISBN 9044800795 – D/2003/4124/043

Het boek is niet meer in de handel te verkrijgen.

Concrete uitwerking?

Het prentenboek wordt geschreven vanuit de kleuter die er niet is. Welke zijn de dingen die hij/zij allemaal mist, hoe ziet de school/klas eruit zonder hem/haar? (er is een gat in de rij, een jas te weinig aan de kapstok, geen foto aan de muur,...).

Op elke pagina staat er een zelfde mier een beetje buiten het bladschema. Op de laatste pagina is de mier aanwezig in de klas.

Inhoudstafel: Welk materiaal vind je op de CD-rom?

1. Algemeen

- logo van de actie

2. Regelgeving

- Link naar wet op de leerplicht
- Link naar decreet basisonderwijs
- Link naar de omzendbrief betreffende de afwezigheid van leerlingen in het basisonderwijs
- Link naar de modelbrief
- Link naar de omzendbrief betreffende de controle van leerlingen
- Link naar de omzendbrief betreffende de proef van kennis van het Nederlands
- Link naar veel gestelde vragen over kleuterparticipatie
- Link naar veel gestelde vragen van ouders
- Link naar veel gestelde vragen van professionals

3. Tips

- Initiatieven naar scholen en leerkrachten

Bij tip 2.1.: Stappenplan voor het opvolgen van afwezigheden

- Voorbeeld 1 – Infobrochure voor ouders (H.Familie)
- Voorbeeld 2 – Infobrochure voor ouders (Berkenboom)

Bij tip 2.2.: Registreren afwezigheden en de opvolging ervan

- Excelblad 2012-2013

- Initiatieven naar ouders

Bij tip 3.1.: Elke dag naar school – voorbeeldaffiches

- Voorbeeldaffiche

Bij tip 3.2.: Boekentaspuzzel

- Boekentaspuzzel

Bij tip 3.3.: Zelfregistratie afwezigheden door ouders

- Voor iedere schoolmaand een registratiefiche voor ouders:

- ° september 2012
- ° oktober 2012
- ° november 2012
- ° december 2012
- ° januari 2013
- ° februari 2013
- ° maart 2013
- ° april 2013
- ° mei 2013
- ° juni 2013

Bij tip 3.4.: Ouders uitnodigen in de klas

- Een voorbeeldbrief om je klas in de kijker te zetten bij ouders
- Een voorbeeldbrief voor een peuterprobeermoment

Bij tip 3.5.: Brief afwezigheid

- Een voorbeeldbrief om ouders aan te spreken als hun kind regelmatig afwezig is
- Een voorbeeldbrief om ouders aan te spreken als hun kind langdurig afwezig is

Bij tip 3.6.: Invuldocumenten afwezigheid

- Een modeldocument rond afwezigheid met toestemming van de directeur
- Een modeldocument om de afwezigheid te verantwoorden

Bij tip 3.7.: Sensibiliserend werken met Roma

- Een Nederlandstalige folder om de Roma-gemeenschap te stimuleren hun kinderen regelmatig naar school te brengen

- Een vertaalde versie in het Servo-Kroatisch
- Bij tip 3.8.: Ouders enthousiast maken voor kleuteronderwijs
- Een voorbeeld van een dag in de kleuterklas

Bij tip 3.9.: Klasfoto

- Een voorbeeld van een tekening van een klasfoto die ja kan gebruiken in communicatie met ouders –
- Een voorbeeld van een klasfoto

- Initiatieven naar de kinderen

Bij tip 4.1.: Liedje

- Liedje

Bij tip 4.2.: Kaartjes

- Verschillende voorbeelden van kaartjes

Bij tip 4.5.: Werk met het boek: "Als ik niet op school ben"

- Een digitale versie van het boek

